

ИВАНЪ ВАЗОВЪ

На 22 септември се навършват 20 години от смъртта на най-големия български поет и писател Ив. Вазовъ.

Презъ цѣлия си животъ Вазовъ писа само за България: за хубоститѣ ѝ, за миналото ѝ, за подвизитѣ на българскитѣ народъ, за страданията и радоститѣ му.

България изпълва цѣлото същество и цѣлото творчество на Вазова и затова нѣговитѣ пѣсни и всичко, което е написалъ, ще грѣе вѣчно въ сърдцето на всѣки българинъ.

Ето какво казва самъ Вазовъ за себе си въ юбилейната си речъ презъ 1920 год., една година преди смъртта си:

„Азъ работихъ половинъ вѣкъ на книжовното поле, движимъ отъ вътрешенъ тласкъ, подчинявайки се на

неутолима душевна жажда да служа на истината и красотата. Азъ пѣхъ за България, защото я обичахъ; азъ насаждахъ въ младитѣ души вѣра и обичъ къмъ своето, защото бѣхъ синъ на България; азъ прославихъ нейната божествено хубава природа, защото бѣхъ очарованъ отъ нея; азъ се вглѣбяхъ въ историята ѝ, защото бѣхъ плененъ отъ величието на нейния миналъ животъ, когато тя даде на славянския миръ свѣтлината и словото ѝ; възпѣхъ иейнитѣ идеали защото бѣха свещени. И всичко това и зразихъ въ моята пѣсенъ.“

Ив. Вазовъ най-силно е изразилъ въ творчеството си мжкитѣ и страданията на поробенитѣ българи и затова, ака има за нѣщо да съжаляваме днесъ, то е, че не е живъ сега да се радва и да възпѣе въ безсмъртни пѣсни цѣлокупното обединение на българския народъ.

ПѢСНИ ЗА МАКЕДОНИЯ

1

Искашъ ли да посетишъ страна,
Пълна съ блѣскави предания,
Люлка на велики имена,
На тегла, сълзи, страдания?
Где въ шумящитѣ гори
Дѣхатъ сладки благовония.
Где небеснитѣ зари
Грѣятъ грозни беззакония?
То иди, брате, въ Македония!

Ти желаешъ ли да видишъ свѣтъ,
Гдето нивга не блѣсна свободата,
Где небето пуца благодать,
А яремътъ загрози природата?
Где надежда не блещи,
Где срѣдъ общата хармония
Вѣченъ плачъ се чуй, ехти?
То иди, брате, въ Македония!

2

Да бѣхъ ималъ азъ лирата чувовна
Орфеева, що чудеса правила —
Скали, гори движела съ мощъ
върховна
И звѣроветѣ съ пѣсни питомила —
Запѣлъ бихъ и изъ дрѣмката вѣковна
Вдигналъ те бихъ, Македонию мила!
Запѣлъ бихъ, и съ пѣсния чаровна
Азъ бихъ ти за борба далъ нова сила.

Азъ бихъ свѣта съсъ подвигъ новъ
зачудиль,
И мощний рай на твойтѣ сѣнки славни
Съсъ мойта лира въ гроба бихъ
разбудиль:
Методий старий и Паисий нови,
Краль-Марко, Кракра, Самуилъ
държавни,
Излѣзли би и рекли би: готови!

3.

Балканъ, Родопи, Шаръ, Пиндъ, Рила,
Напраздно гордата сѣдба
Помежду насъ ви е турила
Като граница за дѣлба.
Ний пакъ едно сме, пакъ сме сбрани,
Прегради нѣма между насъ,
Пространство, пропасти, балкани
Не значатъ нищо въ тоя часъ!

По-лесно бихте зидъ турили
Зарадъ орловитѣ крила
По-лесно бихте раздѣлили
На две грѣмовната стрела.

Ив. Вазовъ

ДЯВОЛЪТЪ ОТЪ ОСТРОВЪ КИПЪРЪ

Я, една ракета
отъ къмъ морето.
Ако отговора
съ изстрелъ
може би ще
откритъ, но
може и азъ да
открия нѣщо
интересно.

Той даде свѣтящъ сигналъ съ револверъ.

Сега да видимъ
какво ще стане

Нѣколко минути следъ това
една моторна лодка се доближи до брѣга.

Проклятие! За малко
лъжливи си не разру-
гналъ! шихме лод-
ката си, Джонъ!

Да се опитамъ
да отклоня
търсенията.
Този камъкъ
ще помогне.

Чу ли, Джонъ?
Отъ онази страна.
Чухъ добре, Хугъ!

И докато англичанитѣ търсятъ
Асторе Фреди на острова, младиятъ
човѣкъ скача въ лодката.

Лека нощъ!

Но дяволитѣ!
Попаднахме
зле! Единъ
английски
разрушителъ!

За частие въ мо-
торната лодка и
ма една англий-
ска блуза.

Ще я облѣка за
всѣки случай.

